Syyttäjälaitos
Valtakunnansyyttäjän toimisto

19.1.2023 **SY/66/2023**

Lakivaliokunnalle

Asiantuntija- ja lausuntopyyntönne 9.1.2023

Asia: HE 271/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen lisäpöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi rikoslain 34 a luvun 1 ja 4 b §:n muuttamisesta

SYYTTÄJÄLAITOKSEN LAUSUNTO

Pidän hallituksen esitystä ja sen taustalla olevaa Euroopan neuvoston yleissopimuksen lisäpöytäkirjaa kannatettavana. Lisäpöytäkirja velvoittaa Suomea kriminalisoimaan osallistumisen yhteenliittymään tai ryhmään terrorismia varten, koulutuksen saamisen terrorismiin, matkustamisen ulkomaille terrorismia varten, terrorismia varten ulkomaille matkustamisen rahoittamisen sekä terrorismia varten ulkomaille matkustamisen järjestämisen tai muun helpottamisen.

Lähestulkoon kaikki lisäpöytäkirjan edellyttämät muutokset terrorismirikoksia koskevaan rikoslain 34 a lukuun on jo toteutettu aikaisemmilla lainmuutoksilla. Tässä vaiheessa ehdotetaan enää rikoslain 34 a luvun 4 b §:n muuttamista niin, että rangaistavaksi tulee kouluttautuminen myös 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisten terroristisessa tarkoituksessa tehtyjen rikosten tekemistä varten. Kyseessä ovat rangaistusasteikon perusteella lievimmät terroristisessa tarkoituksessa tehdyt rikokset: laiton uhkaus, perätön vaarailmoitus, 24 luvun 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettu törkeä julkisrauhan rikkominen ja 44 luvun 10 §:ssä tarkoitettu ydinenergiankäyttörikos.

Lisäpöytäkirjan 3 artiklassa ei rajata niitä terrorismirikoksia, joihin kouluttautumisen tulee oltava rangaistavaa. Siksi on perusteltua katsoa lisäpöytäkirjan hyväksymisen edellyttävän kouluttautumisen rangaistavuuden laajentamista koskemaan kaikkia

rikoslain 34 a luvun 1 §:ssä mainittuja terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia. Ehdotettu rangaistavuuden laajennus terrorismirikosten torjumiseksi on mielestäni hyväksyttävää ja oikeasuhtaista.

Vaikka kyseessä on sinänsä vähäinen muutos rangaistavan toiminnan alaan, parantaa lainmuutos osaltaan lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten mahdollisuuksia puuttua terrorismia edistävään toimintaan ennen kuin varsinainen terroristisessa tarkoituksessa tehty rikos tai sellaisen yritys tehdään. Rangaistavuuden laajentamisella voi myös olettaa olevan rikoslain pelotevaikutukseen liittyvä ennalta ehkäisevä vaikutus mahdollisiin rikoksentekijöihin. Muutosta puoltaa myös se, että voimassa olevan lain mukaan rangaistavaa on koulutuksen antaminen kaikkiin 1 §:ssä tarkoitettuihin terrorismirikoksiin. On johdonmukaista kriminalisoida samoja rikoksia varten tapahtuva koulutuksen vastaanottaminenkin.

Totean, että terrorismirikokset ovat tyypillisesti runsaasti aikaa, työtä ja kustannuksia vaativia vaikeasti selvitettäviä rikoksia. Kouluttautumisrikoksessa syyttäjän on kyettävä osoittamaan tekijän subjektiivinen tarkoitus tehdä terrorismirikos, mikä on erityisen haastavaa, mutta ei mahdotonta. Päätelmiä terroristisesta tarkoituksesta voidaan tehdä esimerkiksi epäillyn kuulustelukertomuksesta sekä hänen vastaanottamansa koulutusaineiston laadusta. Hallituksen esityksessä (s. 24) on mainittu joitakin laittomaan uhkaukseen ja perättömään vaarailmoitukseen tähtääviä mahdollisia kouluttautumisen tapoja. Siihen lisäten törkeän julkisrauhan rikkomiseen liittyvä kouluttautuminen voisi ilmetä esimerkiksi suojattavan rakennuksen kulunvalvonnan ohittamisen mahdollistavien tietojen ja taitojen hankkimisena.

On hyvä, että tässä yhteydessä korjataan 34 a luvun 1 §:n 1 kohtaan aikaisemmin tullut virheellinen säännösviittaus.

Syyttäjälaitos
Valtakunnansyyttäjän toimisto

19.1.2023 **SY/66/2023**

Ari-Pekka Koivisto

valtakunnansyyttäjä

Sampsa Hakala

valtionsyyttäjä

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto
Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888
valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Sampsa Hakala
Valtionsyyttäjä
Syyttäjälaitos
sampsa.hakala@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Ari-Pekka Koivisto
Valtakunnansyyttäjä
Syyttäjälaitos
ari-pekka.koivisto@oikeus.fi